

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Klun in Madeyski za celjsko gimnazijo.

Dne 11. junija t. l. se je začel posvetovati proračunski odsek o srednjih šolah in o novi slovensko-nemški spodnji gimnaziji v Celju. Poročevalec, dr. Beer, izrekel se je zoper njo ter predlagal resolucijo, naj se vpraša štajarski deželni šolski svet, ali in kje naj se za slov. mladino ustanovi učni zavod z nemško-slovenskim učnim jezikom. Za dr. Hallwichom, dr. Heroldom in dr. Haase se je oglasil kranjski državni poslanec Klun, ki je gledé celjskega vprašanja blizu tako-le govoril:

Čuditi se je, da se je poročevalec, znan poznavalec naših šolskih razmer, danes izneveril svojemu načelu, ustrezati izobraževalnim potrebam raznih narodov, in da predlaga, naj se izloči postavka, katero je vlada postavila v proračun, da ugotovi priznani potrebi slovenskega prebivalstva. Slovensko ljudstvo ima žalostno srečo, da je gledé šolstva pastorka med avstrijskimi narodi. Ne samo da nima ni jedne slovenske srednje šole, na Koroškem in v zloglasnem Trstu celo ljudskih šol nima. Na Kranjskem ni ne jedne slovenske srednje šole, zakaj takozvane slovenske paralelke na višji gimnaziji so dvojezične, ker se le nekaj predmetov slovenski uči. Realka je povsem nemška, dasi je kranjski deželni zbor že opetovano sklepal gledé uredbe učnega jezika. Za te sklepe pa se ni nihče menil, da se je čuditi, kako da se sedaj hkrati sklepom štajarskega dež. zbora prisojta taka važnost, dasi se navadno samouprava malo uvažuje. Na Spodnjem Štajarskem živi skupaj skoro ravno toliko Slovencev, kakor na Kranjskem. Poslanska zbornica je vsprejela že mnogo resolucij, katere je vlada kot opravičene priznala, katerih pa se ali ni upala, ali jih ni hotela izvršiti. Slovenske paralelke na Kranjskem so se obnesle, in ko je prišla Štajarska na vrsto, se je spet polovičarsko delo napravilo. Slovenske paralelke se niso zajedno na obeh spodnještajarskih gimnazijah ustanovile, ampak samo v Mariboru, za poskušnjo. Slovenci so zahtevali, naj se ta poskus napravi v Celju, ker je Celje sredi slovenskega Sp. Štajarja in ker ondotno gimnazijo največ slovenski dijaki obiskujejo. Slovenski rodoljub je nabiral prispevke za ustanovitev slovenski mladini namenjene gimnazije in največ je darovala slovenska duhovščina v to svrhu. Zavod je bil seveda nemški, kakor tedaj sploh vsi zavodi, ali ustanovitelji so imeli najprej izobrazbo slovenske mladine v mislih. O kaki nemški posesti se tu torej ne more govoriti. Celjska gimnazija je bila in je še sedaj pred vsem Slovincem namenjena, ker bi nikakor ne mogla obstajati, ko bi bila vezana samo na Nemce. Od ustanovitve te gimnazije so se naučne razmere v vseh deželah jako premenile in tem razmeram primerno bi bila morala vlada sama tudi urediti celjsko gimnazijo, kakor je to storila drugod, da bi mogla služiti prvotnemu svojemu namenu. Ker

se je poskus s slovenskimi paralelkami sijajno posrečil, dasi leži Maribor blizu nemške meje, bi bila morala vlada izpolniti svojo obljubo in po resolucijah zahtevane paralelke v Celju ustanoviti.

Predno se je to zgodilo, je morala prejšnja vlada odstopiti. Slovenski poslanci so pristopili h koaliciji z izrecno izjavo, da pričakujejo od vlade, da bo upoštevala njih želje in zahteve, zlasti tiste, za katere se je zbornica že izrekla z resolucijami. Dotično izjavo je sklenil konservativni klub in jo objavil. Vladi na čast bodi povedano, da je priznala opravičenost naše zahteve in obljubila jo izpolniti.

Ustanovitev slovenskih paralelk v Celju ni politično, ampak čisto kulturno, ne novo, nego staro vprašanje, ki stoji v državnem zboru že dlje kakor petnajst let na dnevnem redu. Skrajni nemški nacionalci so iz njega naredili politično vprašanje in začeli srdit boj, da ustanovitev paralelk preprečijo. L. 1810. so štajarski stanovi priporočali ustanovitev slovenskih profesor na graškem vseučilišču, pa se niso bali za nemštvo v Gradcu, pred 6 leti so se ustanovile paralelke v Mariboru in nemštvo ni od njih nič trpelo. Če je nemštvo v Celju zaradi nekaj slovenskih razredov v nevarnosti, potem stoji na jako slabih nogah. Vzlic temu se je mnogo ljudij udalo agitaciji nemških nacionalcev in dasi so drugačnega prepričanja, se jej ne upajo upreti. Med te spadajo člani nemške levice, ki so svoje stališče gledé Celja premenili samo iz strahu pred nacionalci. Nekdaj je levica priznavala, da je ustanovitev kulturnih zavodov za Slovence potrebna. Tudi poročevalec je to priznaval in le zahteval, naj se v Celju mesto paralelk ustanovi posebna gimnazija. Ker smo hoteli koaliranim levičarjem olajšati stališče, se nismo upirali poročevalčevi zahtevi. Vlada je pritrdila in postavila v proračun prvi znesek. Komaj pa se je to zgodilo, začela se je gonja iz nova, kar kaže, da so levičarji predlagali ustanovitev posebne gimnazije samo zategadelj, da bi sploh celo stvar mogli preprečiti. (Konec prih.)

Izvanredni zbor „katoliškega pol. društva v Konjicah.“

Prevažni dogodki na cerkvenem, kakor na političnem polju so nagnili društveni odbor, da je sklical pred časom zbor katol. polit. društva v Konjice. V to svrhu je bil odbral nedeljo, 16. junija t. l. posebno zato, ker je ta dan napočilo petdeseto leto, odkar so bili kardinal Janez Marija grof Mastai-Feretti izvoljeni za papeža in so vsprejeli preslavno ime Pija IX. Velečastiti g. prvomestnik je otvoril ob treh popoldne zbor v okinčanih društvenih prostorih s kriščanskim pozdravom, je

ob kratkem omenil zgodovinsko važnega dne in je dal besedo č. g. vikariju Kukoviču za slavnostni govor. Ta je v kratkih, ali jedernatih obrisih popisal življenje in trpljenje, velikost in imenitnost nepozabnega papeža Pija IX.

Ker je drugi govornik bil službeno zadržan, je veleč. g. prvomestnik zborovalcem predočil najvažnejše dogodke po smrti papeža Pija IX. in ob izvolitvi kardinala Joakima Pecci, slavno vladajočega papeža Leona XIII. V spomin nam je poklical nekaj najimenitnejših okrožnic in naredb našega sv. očeta ter nam je razložil prevažni pomen papeževih poslancev ali nuncijev po vesoljnem svetu. Poročal je nadrobno, kako neosnovano da so bili napadli in razžalili milostlj. gospoda nadškofa Agliardija, ki zastopajo vlado sv. očeta na dvoru našega svetlega cesarja v Beču. Nato je pa predlagal, da naj po vzgledu najodličnejših in najodločnejših katoliških društev našega cesarstva tudi naše društvo sklene sledečo resolucijo ali sklep, ki priča o naši udanosti do sv. očeta in o našem spoštovanju do njihovih poslancev. Glasi se tako-le:

Resolucija.

Od pokojnega papeža Pija IX. s posebnim pismom (breve) odlikovano, od slavno vladajočega papeža Leona XIII. s posebnim blagoslovom obdarovano »katol. polit. društvo v Konjicah« je dne 16. junija 1895 v Konjicah zbrano izreklo svoje bridko obžalovanje, da so papeževga poslanca nadškofa Agliardija tako nedostojno napadli in hudo razžalili. Soglasno izpoznajo vsi zborniki svojo neomahljivo zvestobo in prepokorno udanost do sv. očeta papeža Leona XIII., kakor tudi svojo neomajeno spoštovanje do papeževga poslanca, nadškofa Agliardija. Oni odločno terjajo, da naj nihče ne skuša kratiti sv. očetu nedotakljivih pravic, po svojem poslaniku se razgovarjati s škofi in verniki vsega našega cesarstva o vseh vprašanih, naj té zadevljejo samo cerkvene reči ali pa cerkev in državo skupaj.

Ta resolucija se je vsprejela z velikim navdušenjem ter se je odposlala prevzvišemu nadškofu Agliardi-ju na Dunaj.

Odbornik g. dr. Rudolf je na to poročal o »celjskem vprašanju«, okoli katerega se zdaj suče ves državni zbor. Bomo-li že to leto dobili v Celju slovensko-nemško gimnazijo, še ni vedel povedati — da jo dobimo, ni več dvomiti — pa predlagal je govornik gg. Mih. Vošnjaku, grofu Hohenwarthu in vsem onim poslancem, ki se tako možato poganjajo za ta nam neobhodno potrebni učni — ne politični — zavod, izreči zaupanje našega društva. Tudi to se je zgodilo s telegramom na gospoda poslanca Vošnjaka. Poprej se je pa še v Gradec odposlal poseben telegram, v katerem je naše društvo najspodobneje častitalo Njih ekscelenci gosp. cesarskemu namestniku baronu Kübeck-u k petindvajsetletnici v nja visoki službi ter se mu najdostojneje poklonilo. K sklepu zborovanja je še velečastiti gospod prvomestnik povzel v tretjič besedo ter opomnil mnogoštevilne zbornike, da ta izvanredni zbor, ki se je sešel v proslavo papežev Pija IX. in Leona XIII., ne more raziti, da ne bi se ob enem hvaležno spomnil našega svetlega cesarja, ki z nami očetovsko delijo žalost in veselje. V kratkih besedah je omenil, da so od zadnjega zbora sém naš svetli vladar obiskali nesrečno Ljubljano, da njene prebivalce potolažijo po strašnem potresu ter jih h krepkemu delu spodbudijo, da so obiskali tudi nemški Gradec, da so slovesno vložili zadnji kamen v novo vseučilišče. Z velikim veseljem so zborniki vsprejeli veselo novico, da so naš milostljivi knezoškof Mihael od predolge bolezní že toliko okrevali, da so na praznik presv. Rešnjega Telesa slovesno procesijo vodili po mestu mariborskem. S trikratnim navdušenim »živio«-klicem

na te naše najvišje poglavarje se je zbor razšel še le proti peti uri zvečer v najlepšem redu.

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon v Braslovčah.

Od 26. maja do 3. junija t. l. so bili za našo faro dnevi pobožnosti in svetega veselja. Naš veleč. g. dekan so nam oskrbeli sv. misijon, katerega sta vodila čč. jezuita o. Doljak in o. Vrhovec. Željno je zrlo oko vsakega farana, ko so v nedeljo, 26. maja ob 6. uri zjutraj naši čč. gg. duhovniki slovesno pripeljali čč. misijonarja v cerkev, in med tem, ko je bila cerkev prenapolnjena ljudstva, so veleč. g. dekan v lepem nagovoru izročili farane svoje tema poslancema božjima za ta zlati čas.

Pri pridigah je ves ta sv. čas bila cerkev prenapolnjena. Prav marljivo so se udeleževali farani te redke pobožnosti. Vsak dan trikrat smo hiteli trumoma v cerkev poslušat glasu božjega. Vsakdanje pridige, molitve in neutrudljivo delovanje čč. misijonarjev v spovednici je omehčalo celo one, ki že več let niso k spovedi hodili, da so se zdaj prav skesano spovedali. Koliko veselje je bilo za vse, ko smo videli, da so vse spovednice bile zatlačene od rane zore do poznega večera! Kakšna radost je bila na binkoštno soboto, ko so č. o. Doljak povabili vse farane k procesiji, ki je bila ob 6. uri zvečer s presv. Rešnjim Telesom po trgu, da naj bi se vsi farani v procesiji javno zahvalili Jezusu v presv. oltarskem zakramentu za brezštevne milosti, ki nam jih je v tem zlatem času sv. misijona tako obilno delil!

Binkoštno nedeljo ob 3. uri popoldne je bila pridiga o blaženi D. M., po pridigi so veleč. g. dekan imeli pete lavretanske litanije, pri katerih je vse ljudstvo z navdušenostjo odpevalo.

Binkoštni ponedeljek, 3. junija, bil je sklep sv. misijona. Ob 3. uri popoldne so veleč. g. dekan blagoslovili prelepi misijonski križ v navzočnosti desetih čč. gg. duhovnikov. Potem je bila procesija po trgu, pri kateri se je nesel misijonski križ; bilo je veliko število belo oblečenih deklet z venci na glavi; ljudstva pa se je kar trlo. Ko se je procesija vrnila v cerkev, stopili so zadnjikrat č. o. Doljak na prižnico, da bi imeli sklepčni govor sv. misijona. V tem govoru so o. Doljak vse verno ljudstvo navduševali, naj bi zdaj stanovitno v dobrem ostalo in se po sklepu, ki ga je vsak pri sv. spovedi storil, vedno ravnal.

H koncu so še na glas z vsem ljudstvom ponovili krstno obljubo in podelili sv. papežev blagoslov. Nato pa so vzeli slovo od nas s tako milim in mičnim govorom, da ga ni bilo, ki bi se ne bil jokal. Ko so s prižnice stopili, zapela se je zahvalna pesem. Nato se zahvalijo veleč. g. dekan čč. misijonarjem, pa tudi čč. gg. spovednikom, ki so vse te svete dneve pomagali v v spovednicah. Pohvalijo tudi vse farane, ki so s toliko pobožnostjo prestopili k mizi Gospodovi.

Blagor nam Braslovčanom, ki imamo tako skrbnega duhovnega očeta, veleč. g. dekana, ki so nam poklicali duhovne zdravnike, čč. misijonarje, župnijo preroditi, zgubljene poiskati in verne potrditi. Ne bomo jih zato nagradili s časnim plačilom, ki ga tudi ne želijo, ampak življenje svoje hočemo uravnati tako, da bomo vsi deležni večnega plačila. Enako obljubimo tudi nepozabljivima oo. misijonarjema, po njih naukih živeti in moliti za njiju, da še mnogo, mnogo duš pridobita Kristusu. Srčno zahvalo smo dolžni tudi vsem čč. gg.

spovednikom in domačim čč. gg. za trud, ki so ga ta čas imeli.

F. Sp.

Gospodarske stvari.

Uima gorice.

(Dalje.)

Na Goriskem so vinogradi hudo poškodovani od rje, ker mnogi posestniki še dozdej niso hoteli škropiti. Manj kvara so trpele pohorske gorice od Konjic do Maribora, ker so boljše obdelane in jih ploha toliko ne zbrusi. Zato tudi tod še nekateri nič ne mislijo na škropitev, posebno ker se rja pozno prikaže — kakor 1894 še le proti koncu septembra, ko sta že rozga in grozd za silo dozorela. Pa taki so redki več, in vsak si brž ko mogoče svojo gorico poškopri.

Dozdej je skušnja pokazala, da se mora brž škropiti, ko se je perje nekoliko razrastlo. Rana škropitev ti ohrani spodnje listje, ki je za grozd poglavitna reč. Nadalje smo spoznali: samo enkrat poškopiti ne zadostuje, razun če bi se smelo do Aninega odlagati. Tudi smo se prepričali, da tri *kg* galice za jeden polovnjak vode je premalo. Za prvo škropitev vzami 4 kile galice, za drugo pa 4½ kile in delo se ti bo dobro obneslo. Tudi smo videli v največji vročini škropiti, pa se ni skvarilo; listje se je sicer bilo stulilo ali skrčilo v veliki vročini, pa se je zopet lepo zravnalo.

Na tvarini je vse ležeče; slaba rosa ti rje zabranila ne bo; tudi med prodajalci so se nepoštenjaki pokazali. Izvrstno in zanesljivo blago dobiš pri g. Pahnerju v Mariboru po 24 novičev kilo, ali pa pri okrajnem zastopu menda za 22 kr. in nekaj poštnine. Bolj ko je galica temnomodra, boljša je; bele ali svetle pa ne kupuj! Zdej pa si nanosi polovnjak čiste vode, vzami 4 kile galice, deni jo v vrečo ali žakeljček ter ga obesi na površje vode, da nekoliko ven iz vode gleda; čez noč se ti bo tvarina razstopila in vreča bo prazna do nekaj peska. Ako pa čakati ne utegneš, moraš galico zdrobiti, v vrečo vodo vsipati in mešati v piskru. Zdej vzami 5—7 kil ugašenega apna ali pa 3 kile živega apna, dobro ga precedi na capi ali cedilu iz drota, ter to mleko vlij v polovnjak, kamor si tudi raztopljeno galico vsipal, vse dobro premešaj in si škropilnico napolni, pa hajdi v gorico škropit!

Škropilnice so različno ustrojene. V vsakem mestu so taki ustrojitelji, pa njihovo delo ni enako porabno. Zdi se mi, najboljšo robo ima gosp. Fiebinger, kotlar v Mariboru, za 13 goldinarjev in še nižje, ki tvarino na drobno razprši, kar je pri škropitvi poglavitno. Škropec bodi borno oblečen, ker se boš ogrdil; vzami škropilnico na ramo ter vsak trs okoli in okoli dobro porosi. Ako se sled dobro ne vidi, prideni še nekaj več apna. Tekočino v sodu in puti pa moraš večkrat zmešati ali stresti, da se ti ne zgošči. — Tako delaj celi dan, in gospodar ti bo dal 30—40 krajcarjev plačila, v jeseni pa ga še bosta skupaj pila. Prvokrat škropi okoli 15—20. maja; drugokrat pa ob Aninem; tretjič pa brž po Veliki maši, ker bi že utegnili listje biti bolno konec avgusta in bi škropitev ne hasnila. Pa dvakratno škropljenje za razvoj rozge in grozda zadostuje. Množina tvarine je odvisna od gošče in rasti lesa; vendar potroškov se bati ne smeš, ker dobra kapljica ti bo vse to povrnila; saj vsak kupec bara, če je škropljeno ali ne, še predno ga okusi ali vidi. Hvala Bogu, moramo reči, da je ljudem to zdravilo pokazal. Ne bilo bi trsa več na Štajarskem brez tega vraštv. Kdor ga rabiti neče, si je sam kriv svoje nesreče. Za zoritve grozda je spodnje listje najpotrebnejše, zato moraš tudi paziti,

da prvokrat v pravi dobi škropiš, predno je perje okuženo; drugo škropljenje hasne bolj rozgi, da se ložje razvija. Po vsakem škropljenju na večer puto dobro umij, in po zadnjem delu jo še celo z oljem namaži in prebarvaj, da ti čez zimo ne zarjavi. Tako boš škropilnico dolgo ohranil in vsako leto kakti z novo v gorico došel; drugače pa bo v štirih letih luknjičasta postala.

Še mnogotere druge uime so, ki nam kvarijo trsno listje naših goric: toča, hrošč, zasukač, koza in svinje. Prvih nas naj ljubi Bog obvaruje; poslednjih pa viničar v gorico ne puščaj! (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 22. junija v Št. Juriju ob juž. žel., v Poličanah, pri Sv. Antonu v Slov. gor., v Sevnici in Šoštanju. Dne 24. junija v Konjicah, Jurkloštru, na Laškem, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., pri Sv. Janžu na Dravskem polju, pri Mariji-Trošt, v Podsredi in Ljubnem. Dne 26. junija v Cmureku. Dne 27. junija pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Dopisi.

Iz Celja. (Centralna posojilnica.) G. Ivan Lapajne sklicuje na svojo pest zbor na 23. t. m. na Krško, pri katerem bi se naj ustanovila »Centralna posojilnica slovenska«, ter pravi, da bode ta posojilnica v tesni dotiki z »Zvezo slovenskih posojilnic«. Da ne bode kaka pomota, kakor da bi se ta centralna posojilnica snovala po intenciji zveze slovenskih posojilnic, mora se naznaniti, da zveza slovenskih posojilnic nameravajo centralno posojilnico ne odobrava. Z osnovanjem centralne posojilnice se je pečal občni zbor »Zveze« že večkrat, ali vedno so se vsi razsodni in poučeni zastopniki posojilnic odločno proti taki centralni posojilnici izrekli, ker je taka posojilnica nemogoča. Posojilnice, katere imajo začasno nekaj gotovine več, te gotovine ne morejo nalagati v tako centralno posojilnico, ker je tukaj ne morejo vedno, kedaj potrebujejo, vzdigniti. »Centralna posojilnica« bi namreč vloženi denar opet drugim, denarno navadno slabšim posojilnicam posodila, katere posojilnice potem ne morejo na vsakokratno zahtevanje denar vrniti. Posojilnice bi torej prišle samo v zadrege. — Nekaka centralna posojilnica je itak že, najmočnejša izmed vseh slovenskih posojilnic, »Posojilnica celjska«, katera je v zvezi z »Južnoštajersko hranilnico« in drugimi denarnimi zavodi, ter vsled tega odgovarja namenom centralne posojilnice. Pri posojilnici v Celju nalagajo že leta in leta druge manjše posojilnice svojo gotovino, katere začasno ne potrebujejo zato, ker to svojo gotovino lahko vsak čas vzdignejo, ter njo imajo tako vedno na razpolago. Na drugej strani pa posojilnica v Celju daje tudi manjšim posojilnicam, ako te pridejo v zadrego in potrebujejo hitro denar, z vlogami, ter je imela n. pr. lansko leto na tak način naloženega pri drugih posojilnicah 86.947 gld. 6 kr. Osnovanje nameravane centralne posojilnice se torej nikakor ne more odobravati, ker je ta centralna posojilnica čisto osoben poskus podjetja gospoda Ivana Lapajneteta.

Iz Žalca. (Javen šod) slovenskega katoliškega delavskega društva v Žalcu dne 9. junija t. l. je bil zopet velikansk. Ljudstva se je zbralo nepričakovano veliko, le socijalnih demokratov smo tokrat pogrešali. Podpredsednik, č. g. M. Ulčnik, pozdravi navzoče in otvori zborovanje. Prvi govornik, č. g. Matej Osenjak, nam razloži, odkod da izhaja vse gorje sedanje socijalne bede in kdo da je oče socijalizma? Nihče drugi, kakor

liberalizem. Zatreti torej najpoprej liberalizem, in socialne demokracije je konec. Dajte delavcu sv. vero nazaj in socialno vprašanje je rešeno! Drugi govornik, gosp. Tone Goršek, nadaljuje o delavski organizaciji, ker se ta žalibog, širi pod dvema nasprotnima praporjema. Prva množica se zbira pod praporom sv. katoliške cerkve in domovine; druga pod zastavo brezverstva in brezdomovinske mednarodnosti, in ti so že dobro znani socialni demokrati. Tretji govornik, g. Ivan Kač, poudarja naj se delavci družijo, da jim bode v korist. Č. g. Matija Koren omenijo o volitvah, da je vsacega sveta dolžnost, udeležiti se vsake volitve. Nato zaključil č. g. podpredsednik zborovanje z napitnico na sv. očeta in Njih Veličanstvo svetlega cesarja, pevci pa so zapeli delavsko pesem. Slovensko katoliško delavsko društvo napreduje vrlo, udje se oglašajo vedno, le nekaterih tržanov še pogrešamo. Na svidenje torej pri prihodnjem shodu, kateri bode v kratkem! Delavec.

Iz Celja. (Zgradba »Narodnega doma«) jako lepo napreduje tako, da pride že letos pod streho. Gotovo je, da izpolnjuje stavbeni odsek naložene mu dolžnosti zastran stavbe, pa govori se tukaj, da se ne ozira na domače narodne voznike, kateri se pritožujejo, da jih slavni stavbeni odsek nekako prezira. Več narodnih posestnikov v Celjski okolici želi, da se slavni stavbeni odsek opozori na to, da nikakor ne gre prezirati domačih narodnih voznikov in s tem žaliti one veleposestnike, ki so šli pri zadnjih in predzadnjih volitvah za okrajni zastop in za občino Celjske okolice v ogenj, in dajati našim najhujšim nasprotnikom prednost pri stavbi »Narodnega doma« v Celju. Narodni veleposestniki v Celjski okolici upajo, da bode slavni stavbeni odsek z ozirom na bližajoče se volitve za okrajni zastop celjski, kakor tudi za občinski odbor Celjske okolice, katere bodo že prihodnje leto, spominjaje se hudih volitvenih borb zadnjih let, ravnal pravično, tembolj, ker ne zahtevajo večjega zasluzka, kakor naši najhujši nasprotniki.

Iz Vojnika. (Koncert.) Giblremo se. »Edinost« ima svoje tamburaše in da utegnejo se še povspeti visoko, pričal je koncert v nedeljo, dne 9. rožnika. Zbrali smo se pri starem Vrečarju v precejšnji obilici in naslušali smo se sladkozvočnega tamburanja in miloglasnega petja vrlih naših sosedov Novocerkovljanov, da nam je popoldne in večer prenašlo izginil. Prvi nastop naših tamburašev po tako kratkem vežbanju bil je več, ko zadovoljiv. In če premislimo, da ni med njimi niti jednega prej izvežbanega, pripoznati moramo, da je korak nepričakovano velik v napredku. Našim milim sosedom pevcem pa prisrčna hvala za sodelovanje, s katerim so ovenčali naš koncert! Upamo, da podpirajo naša društva, »Edinost« in obe podružnici sv. Cirila in Metoda tudi v bodoče. Razveselil nas je obisk mnogih dalnjih gostov, posebno pa gospoda Vivoda iz Doliča, kateri nam je sporočil tudi pozdrav od nekdanjega »našega« č. g. Fideršeka. Na svidenje sredi srpana v Doliču pri Hudi luknji! — Prihodnjič pa vam naznanim nekaj prav lepega. Domačin.

Iz Slov. goric. (Občinske volitve) so se v nekaterih krajih dobro izvršile. V Srednjem Gasteraju so si izbrali občespoštovanega veleposestnika g. Franceta Kurnika za obč. predstojnika. Ta je mnogo čislal pri občinarjih, ker so si ga že velikokrat volili; to čast pa tudi zasluži kot navdušen Slovenec in pobožen kristjan. Občinske table je omislil čisto slovenske. Bog ga živi še mnogo let v korist Srednjega Gasteraja! — V Krembergu so že osmokrat izbrali za predstojnika gosp. Al. Ornika, v dokaz, da ga ljubijo; saj se to kaže posebno na milem vedenju in v občinski blagajnici. Takih pravičnih mož želimo si mnogo. G. Ornik je dober Slo-

venec, imajoč občinske table slovensko-nemške. — Jednako so na Šitarcih volili starega predstojnika, g. J. Črnčeca, že osmokrat. Lepo znamenje! Vse drugače je pa šlo v Spodnjem Gasteraju. Tam so ovrgli starega predstojnika in pisarja »feldwebla«, ki bojda ni dobil glasú. Tako je prav, saj sedaj imajo mladega slovenskega korenjaka g. Dom. Koserja, ki bo, upamo, po izgledu svojih sosedov ravnal in se možato obnašal s slovensko stvarjo. Radi tega je za slovo »feldwebel« napravil občinsko tablo tako: »Gemeinde Untergasterei Okraina Sodnija Bezirksgericht« itd. Grdo! Ako »feldwebl« in »mežnar« boljše ne zna, je res dobro, da so ga od pisarije v občini izbacnili, a g. Koser bo to nedostatnost gotovo popravil. Ako še pristavim da sta g. France Kurnik in g. Al. Ornik »Štajerskega kmeta« takoj poslala v Maribor v poštno ulice nazaj, naj za danes zadostuje! Živeli vsi vrli Slovenci! —j.

Iz Sromelj pri Brežicah. (Cerkvena svečanost; letina). Dne 26. maja smo imeli lepo svečanost; bili so namreč blagoslovljeni prenovljeni oltarji in nove bandere. Blagoslovili so jih častiti gosp. dekan Henrik Verk in potem tudi pridigovali. Za bandere so zložili mladeniči in dekleta. Imamo zdaj vse prenovljeno, ker lani se je tudi cerkev prenovila. Hvala zato gre našemu častitemu g. župniku, kateri so v dveh letih, kar so pri nas, tako lepo našo cerkev oskrbeli. Hvalevredno je pa tudi od župljanov, kateri so z dobro voljo toliko darovali, da se je lepo izvršilo vse delo, ki stane blizu 3000 gld. In to ni malo, če se pomisli, da je naša župnija revna in so leta slaba. — Letina kaže pri nas bolj slabo, kakor dobro; ozimina je pod snegom pognila tako, da smo preorati morali; sadja bo prav malo, sneg v maju nam je sadno drevje strašno potrgal, in skoraj polovica vinogradov nam je pozeblo. Bog se nas usmili!

Od Sv. Jurija ob Taboru. (Zahvala.) Ko je velika uima, trtna uš uničila blagostanje naših že itak ubozih bratov na Dolenjskem, ko je nastopivša sestrica filoksere, peronospora, udarila drugi smrtonosni pečat našim vinogradom, bila je tu odkazana našemu narodnemu razumništvu častna in za blagostanje naroda vlevažna naloga. Smelo trdimo, da si je v tem boju proti tem še pred malo časa nepoznatim sovražnikom vinoreje steklo naše narodno učiteljstvo nevenljivih zaslug. S teoretičnim in praktičnim podukom pribori si ta blagovestnik mladine in kmeta tla, plodovito polje, kjer lahko uči in kaže, kako privedi uničene gorice do plodonosja. — Dne 16. t. m. je podučeval naš za napredek kmetijstva uzorno vneti nadučitelj, g. Šijanec, naše jako razumno prebivalstvo o vseh vrstah cepljenja trt na zelenju. Z velikim zanimanjem je sledilo občinstvo razkazovanju gosp. nadučitelja. Pokazal je cepljenje na stari način, na novi način in na način, po njem izumljen. Gotovo je, da bode Šentjur ohranil hvaležen spomin na tem dnevu, kateri je pokazal, da le v vednem napredovanju mora prospevati naše blagostanje. Bolski.

Iz Puščave. (Slaba pamet.) V nekem društvu blizu Puščave je naletela govornica tudi na Bismarka, kako je o priliki častitke k 80letnemu godovanju nemško misleče Štajarce, koji so mu osebno častitat prišli, zavrnil. »Seve, izrazi se jeden izmed društva, zgorajšne vrste misleči, čez mero napeti Tiljen, Bismark je pač že pri slabi pameti, kakor na primer naš obče znani tukajšnji že visokoletni bivši posestnik N. N.« Torej s slabo pametjo Bismarka se sedaj nemčurji izgovarjajo!

Iz Ljutomera. (Kako smo župana volili). Dne 8. junija so se zbrali naši občinski očetje, da v svoji modrosti izberó novega župana. »Nemci« so poslali v boj svojih osem modrijanov, Slovenci svoje štiri može. Naši tržani so v obče nezadovoljni z dosedanjim

županom. Gospodarstvo je pod njegovim županovanjem postalo popolnoma zavoženo. On sploh ni bil po svoji volji župan. Županoval je marveč njegov tajnik t. j. neki možiček, ki je svoj poklic izgrešil, in pa davkar Duller, ki je svoj poklic še le po dolgem iskanju našel. Slovenci niso imeli upanja spraviti svojega moža na županov stol. Zato pa so si hoteli izbrati tistega Nemca, ki jim je bil najbolj veljaven in najbolj pošten. Pred volitvijo pa so oddali pisano izjavo, katera bo za vso bodočnost ostala pri zapisniku in v kateri je sledeče zapisano: »Ker je največje važnosti, da zaradi žalostnih razmer občinskega premoženja vsaj v gospodarskih zadevah vsi edino postopamo, zato predlagamo, da se enoglasno voli od večine tisti mož, do katerega imajo Slovenci največ zaupanja, namreč g. Josip Steyer.« Toda večina se zato ni brigala. Voljen je bil s sedmimi glasovi dosedanji župan Schwarz, to je tisti mož, ki je nekdanj v slovenski čitalnici navdušen popeval: »Slovenec sem«. Kako pravičen da bo Slovenec, razvidno je iz tega, da niti enega Slovenca niso hoteli voliti za občinskega svetovalca, ampak so vkljub temu, da je Slovencev več po številu, da več davka plačujejo in da jih je bilo dvakrat toliko pri volitvi, volili same Nemce, med njimi tudi Zemljiča, nekdanjega ustanovitelja čitalnice. Le tako naprej in stvar bo kmalu dozorela!

Iz Dobove. (Pogreb.) Na vnebohod Gospodov smo pokopali spoštovanega moža, Janeza Meznariča, 77 let starega, očeta neumorno delavnega č. očeta frančiškana Miklavža Meznariča, ki oskrbujejo v Lankovicu pri Gradcu kaznilnico. Rajni oče Janez Meznarič so bili pobožen mož in so imeli veliko ljubezen do Marije. Ni bilo nedelje, da bi ne bili videli osivelega moža s palico v roki priti v cerkev k službi božji, pa tudi vsak mesec pristopiti k mizi Gospodovi; kajti bili so tretjerednik. — Pred petimi meseci so bili č. o. Miklavž doma in z očetom svojim so šli v brežiški samostan obiskat očete frančiškane. O. Miklavž rečejo očetu: »Glejte oče (in pokažejo na č. o. Odorika, ki so predstojnik in voditelj III. reda sv. Frančiška v Brežicah), glejte oče, ta-le gospod vas bodo prevideli!« In res, zgodilo se je tako! O sv. misijonu v Dobovi so pomagali vrli P. Odorik in ravno oni so šli previdet na smrt obolelega očeta Janeza Meznariča, ki so drugi dan mirno v Gospodu zaspali. Na vnebohod je bil pokop. Čč. gospodov je bilo sedem, tudi štiri misijonarji so se pogreba udeležili. Na pokopališču so kaj lepo govorili č. g. Macur v tolažbo č. o. Miklavžu in celi njihovi žlahti, za kar jim bodi izrečena prisrčna zahvala! Pokojnemu Janezu Meznariču pa naj sveti večna luč!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. Veličanstvu svetlemu cesarju je dne 17. t. m. ministerski predsednik, knez Windischgrätz, izjavil, da on in drugi ministri odstopijo. V državnem zboru delajo vladi velike zapreke mladočeški poslanci, ker hočejo na vsak način preprečiti davčno preosnovo. V odseku za volilno preosnovo pa so obtičali že pri 1 §. Zaradi celjske slovenske-nemške gimnazije so se kujali liberalci, ki so oni dan celó stopili iz koalicije; torej je koalicija — razbita.

Gornje Avstrijsko. Deželni zbor je bil sklican za 17. t. m. in je vravnal stvari pri deželnem hipotečnem zavodu, izvolil pl. Kasta deželnim odbornikom in sprejel za kmetovalce ugoden dostavek k lovski postavi.

Češko. Dan sv. Vida bil je za narodopisno razstavo v Pragi dan velikega veselja. Došlo je namreč

314 američanskih Čehov. — Letošnjih vojaških vaj na južnem Češkem se bodo udeležili tudi svetli cesar. Stanovali bodo v škofovi palači v Budjevicah.

Moravsko. Pogajanja med Staro- in Mladočehi so se razbila, ker Staročehi nočejo stopiti v mladočeški državnozborni klub. — Deželni šolski svet je prepovedal katehetom na nemških šolah podučevati veronauk v češčini. Ali naj tudi katehet češke otroke z nemščino nepotrebno muči?

Štajarska. Društva »Praha«, »Slavulj« in »Edinost v Gradcu so dne 16. t. m. priredila v prostorih puntigamske pivovarne v korist po potresu poškodovanim Ljubljancem veselico z lepim vspremem in prosto zabavo.

Koroško. Občni nemški šulverein v Berlinu je podaril 300 v pruskem duhu spisanih knjig za nemško »bücherei« v Beljaku. Zopet pruska podpora! — Svetli cesar so potrdili postavo, s katero se občina Zgornja Bela razdeli v štiri občine. — Deželni predsednik, baron Schmidt-Zabiérow, je zbolel. Govori se, da pojde v stalni pokoj. Naj le gre, kličejo Slovenci!

Kranjsko. Dne 14. t. m. je kacic 800 hišnih posestnikov v Ljubljani zborovalo. Sprejel se je predlog, da se voli odbor, ki bode skrbel za cenitev škod in za prošnje. — Zveza kranjskih posojilnic po načinu Raiffeisena se kmalu ustanovi. — Črnomeljski »Grad« bode bojda kupil neki žid. Židom lepa Dolenjska dopade.

Primorsko. Vlada je v zadnjem trenutku prepovedala, da se slovensko delavsko bralno in podporno društvo v Gorici ni smelo udeležiti z zastavo procesije na presv. Rešnje Telesa dan. Ali se drugače ne more skrbeti za red? — »Naša Sloga«, hrvaški list v Trstu, obhaja koncem tega meseca 25 letnico. — Zoper volitve volilnih mož v Poreču so se pritožili hrvaški volilci. Sedeminštirideset nepostavnostij se je zgodilo; ko bi namestništvo našlo še tri, morale bi se volitve ovreči.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče papež Leon XIII. bodo v kratkem izdali posebno pismo, v katerem bodo oporekali petindvajsetletnici, odkar je prišla v Rim laška vlada lastit si papeževe pravice.

Italijansko. Oni ponedeljek se je otvorila poslanska zbornica. Te dni jej je vlada predložila proračun za l. 1895/96, ki kaže 59 milijonov primankljeja. Ta se bode poravnal z višjimi davki. Slaba tolažba za izmolženo Italijo! — Najhujši nasprotnik Crispijev, Giolitti, leži bolan; bojda se pa dela bolnega.

Francosko. Dne 17. t. m. je izročil ruski poslanik Mohrenheim predsedniku francoske republike najvišje rusko odlikovanje, red sv. Andreja. Da bi s tem bila potrjena zveza Francoske z Rusko, se iz besedij, katere je ruski poslanik pri tej priliki govoril, ne dá sklepati. To pa je res, da sta si Ruska in Francoska dobri prijateljici.

Belgijsko. Popolno brezverske šolske postave se bodo nekoliko predrugačile, in se bode zanaprej tudi v državnih šolah podučeval krščanski nauk, kar se dozdej ni godilo. — V kratkem se sprejme v zbornici postava o enakomernosti flamansčine in francoščine.

Nemško. Občni nemški katoliški shod bode letos meseca avgusta v Monakovem. — Dne 17. t. m. se je mudil cesar Viljem v Monakovem, kjer si je ogledal umetniško razstavo. — Istega dne so se pričele slavnosti, ki se bodo vršile o priliki otvorjenja kielskega prekopa.

Turško. Ker vlada nič noče storiti gledé ubogih Armencev, zato ima Angleška že veliko število vojnih ladij s 15.000 vojaki pripravljenih oh turškem obrežju.

Če bi se Angleški v tem slučaju pridružili Francoska in Ruska, še ni gotovo, ali gotovo je, da bi je ne ovirali.

Špansko. Umril je Ruiz Zorilla, vodja republikanske stranke. — Špancam se na otoku Kuba slabo godi. Večkrat so že bili od ustašev premagani, dasi je začetkom marcija na Kubo šlo 24 tisoč vojakov. Pripravljenih imajo zopet 20 batalijonov in pred kratkim so poklicali 12.000 mož, ki so bili na dopustu. Da to stane veliko denarja, je lahko umevno; vendar Španci za nobeno ceno nočejo zgubiti Kube.

Za poduk in kratek čas.

Spomini na mojo pokojno mamico.

Češki spisal Václav Kosmak; poslov. Ciriljev.

Prišel je v našo vas zblaznel mlad žid beračič. Bil je revež ves nag, izvzemši kos hlač, bosonog, z nepokrito glavo. Čez ramo je nosil veliko vrečo s cunjami in je po vseh vratih pisal s kredo številke in imena. Dečki so skakali okoli njega in se mu posmehovali. Mati so gledali to in nam zapovedovali, da bi se niti ne ganili za njim. Ko pa je jeden porednež naposled celo blata vrgel na-nj, so se zaleteli, in kogar so dobili, tega so pošteno naklestili.

Čez nekaj časa je prišla k nam ena soseda, razkačena kakor zmaj.

»Kumica, kdo vam je dal pravico biti moje dete?«

Mati so pogledali na njo in rekli: »Vidite, jaz sem se prenačlila.«

»To si mislim — in sedaj —«

»Počakajte, pustite me dogovoriti«, rekli so mati:

»Te rane vaš dečko ni zaslužil — pač pa vi! Uvideli boste še, za nekaj časa pa bo po vas metal blato!«

»Pa kdo ve, kakšni še bodo vaši otroci.«

»Če jih svet pokvari, bode to nesreča — ali jaz ne bom tega kriva.«

Ko sem že bil pošteno dorastel, pripovedovali so mi mati:

»Otrok, če ti Bog da srečo, ne bodi nikdar skop proti ubogim. Vidiš, nekega leta vzrastlo je jako malo krompirja. Bali smo se, da ne bomo shajali z njim do pomladi. Dogovorila sva se z očetom, da ga letos ne bomo mogli razdajati.

Nekoč pride k meni M. in prosi, da bi mu ga dala vsaj piskrček. »Kamenje bi grizel gladú, ko bi mogel«, je tožil. Dala sem mu ga. Prišel je drugi, tretji — in jaz sem dala vsem na skrivnem. Razdala sem tisto zimo več, nego kdaj poprej. In spomladi smo ga imeli še dosti za seme in še ostalo ga je. Jaz pravim, da ga je sam Bog množil v tej jami. Kar daš ubogim, ti Bog poplača«. Ko bi vsakdo tako mislil, — ne bilo bi socialnega vprašanja, — ne uboštva.

Moja uboga mati so dolgo in hudo boleli.

Bil sem na počitnicah. Zemlja je bila suha, drevesa in vse rastlinstvo žalostno, na pol ovenelo. Človek, žival in sad — vse je hrepenelo po mokroti. Naposled je nekega popoldne iz daleka zašvigal blisk, zadonel grom, razjezil se veter, prah se je valil v krogih, drevje se je treslo in majalo, ptiči, živina in ljudje pa so bežali pód streho.

Tema. Blisk za bliskom — udarec za udarcem! Mi smo sedeli pri materi in molili. Burja je priletela, kakor razjarjen velikansk orel, in iz sivih oblakov padal je topel dež. Šli smo ven, da bi se nasitili tega lepega vremena. Mokrota je nasitila in napojila zemljo in vse

drevje. Vsak cvet je dihal hvalo Bogu. Kak je ta vonj, kako je to lepo, kako je to življenje! In tam na nebu ta mavrica! Jaz sem šel z materjo. Poklekli so pri oknu, ga odprli — in jokali.

»Zakaj jokate, mamica!«

Sklenili so roke, povzdignili oči in šepetali: »Mavrica božja!« Utrujeni padli so mi v naročje. »Že je več ne vidim!«

Smešnica. »Vi krčmar, škoda, da že pred tednom nisem prišel sem k vam!« — »To me veseli!« — »Veste, krčmar, ko bi pred tednom sem prišel, tedaj bi bil to-le pečenko frišno dobil!«

Razne stvari.

(Milostlj. knezoškoč) bodo v stolni cerkvi na god sv. Alojzija ob 7. uri zjutraj slovesno delili prvo sv. obhajilo učencem in učenkam mariborskih ljudskih šol in blagoslovili trakove za šolski banderi.

(Svetli cesar o celjskem vprašanju). Svetli cesar so te dni graškemu županu, dr. Portugallu, rekli, da ne razumejo levičarskega odpora gledé Celja in da se jim zdi popolnoma neosnovan, ker sta se levičarska ministra v ministerskem svétu izrekla za gimnazijo, in ker se s tem ugodi najmanjši, ali povsem opravičeni želji slovenskega ljudstva.

(Telegram z Dunaja.) Točka Celje je bila v torek zvečer v proračunskem odseku z 19 glasovi proti 15 sprejeta.

Robič.

(Novo ministerstvo.) Ker je dne 19. t. m. Windischgraetzovo ministerstvo odstopilo, imenovali so svetli cesar ministerskim predsednikom in ministrom vnanjih zadev grofa Kielmannsegg-a; grofa Welsersheimb-a zopet deželno-brambovskim ministrom; viteza Javorskega ministrom brez portfeila in pl. Röhm-Pawesch-a finančnim ministrom; vodjo pravosodnega ministerstva pl. Ksail-a; vodjo trgovinskega ministerstva pl. Wittek-a; vodjo naučnega ministerstva pl. Pittner-ja in vodjo poljedelskega ministerstva pl. Blumenfeld-a.

(Državna pomoč.) Finančni minister je dne 18. t. m. v poslanski zbornici na Dunaju predlagal, naj se dovoli za kraje na Kranjskem in Štajarskem, prizadete po potresu, brezobrestno posojilo v znesku štirih milijonov. V proračun za l. 1895. naj se postavi trije milijoni, četrti pa prihodnje leto.

(Prelat Fran Kosar.) Ravnokar je izšel iz tiskarne sv. Cirila v Mariboru životopis rajnega monsignora Frana Kosarja, hišnega prelata sv. Očeta, knez. škof. konz. svetovalca, infuliranega stolnega dekana lavantinskega. Opisal kanonik dr. Ivan Križanič. Na čelu je podoba pokojnika. 8° 120 strani. Cena 50 kr., po pošti 55 kr. Dobiva se v tiskarni sv. Cirila in pri preč. gosp. pisatelju.

(Za častne člane) je imenoval odbor slovenskega katoliškega akademičnega društva »Danice« na Dunaju p. n. gg.: dr. A. Mahnič, poslanca Fr. Povšeta in vitanjskega župnika, Jožefa Žičkarja, v priznanje za slug, katere so si pridobili za to akademično društvo.

(Posojilnica v Trbovljah) je imela meseca maja, to je v prvem mesecu svojega delovanja, 25.985 fl. 62½ kr. prometa. Gotovo prav lep začetek!

(Sub auspiciis Imperatoris) je bil doktorjem prava dne 14. t. m. promoviran na graškem vseučilišču namestniški praktikant g. Ivan Žolgar, rojak od Slov. Bistrice, in je dobil od cesarskega namestnika od svetlega cesarja darovan briljanten prstan za vse izvrstno prebite izkušnje.

(Vabilo) k pevski veselici z godbo, katero priredi »Delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru« dne 23. junija 1895 na vrtu hotela »Alwies« v graškem predmestju. Vstopnina: za društvenike 20 kr. (družina 40 kr.), za neude 30 kr. (družina 3 oseb 70 kr.) Opomba: Ako bode dne 23. t. m. deževno vreme, prestavi se veselica na dan 30. junija. Začetek vsakokrat ob 5. uri popoldne.

(Celjski »Sokol«) bode pri vsesokolski slavnosti v Pragi dne 29. in 30. junija zastopan po večji deputaciji, in se bodo nekateri člani udeležili tudi tekmovalne telovadbe.

(Nevarno zbolel) je naš odlični rojak gospod profesor Jos. Lendovšek v Beljaku. Zdravnik misli, da bode gospod profesor moral za nekaj časa iti v kak drug kraj, da prej okreva. Bog daj!

(Podporne in starostne uradniške doklade.) Finančni minister je pred tednom obljubil, da postavi takoj v začasni proračun 2 milj. 950 tisoč gl. za podporne in starostne uradniške doklade, ki se bodo začele izplačevati s prvim julijem t. l.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) sta darovala č. gg. J. Marzidovšek, c. in kr. vojni kaplan v Trstu, 5 fl. in Fr. Kocbek, kaplan pri Sv. Barbari v Halozah, 2 fl. Bog plati!

(Celjani in okrajni zastop.) Oni dan je imel celjski okrajni zastop sejo. Prišli so tudi nemški celjski zastopniki, pa ne da bi odobrili lanske račun ali hoteli kaj pametnega svetovati, ampak da bi delali zgago. Vse so hoteli imeti »tajč«. Najbolj je bil korajžen g. Traun; pa izvrstno je njemu in njegovim tovarišem posvetil g. dr. J. Dečko, da so jo slednjič popihali.

(Živinozdravnik v Braslovčah), g. Martin Jelovšek, je poslan od štajarskega deželnega odbora v Sornthal pri Haupweilu na Švicarskem, da se podučí o umnem sirarstvu.

(Blag vojvoda.) Bavarski vojvoda Karol Teodor je izvrsten zdravnik za očesne bolezni. Te dni je izšla knjižica, v kateri se pripoveduje, da je vojvoda že dva tisoč na očeh bolnih ljudi brezplačno ozdravil.

(Cerkev v Novišti) ki o velikonočnem potresu ni nič trpela, dobila je precejšnje razpoke o zadnjem potresu dne 10. t. m.

(Žrtva velikonočnega potresa.) Cerkev sv. Radegunde v župniji Šmihelj nad Mozirjem so začeli podirati. To je jedina cerkev na Štajarskem, katero morajo podreti; le čudno, da je toliko trpela, čeprav stoji na skali in hribu.

(Otrok se obesil!) Dne 12. t. m. popoldne ob 2. uri se je pri D. M. v Brezju blizu Maribora na koleseljno obesil 13letni šolar Andrej Majhen, posestnikov sin. Stariši, skrbite otrokom v mladosti za strah božji!

(Grozne smrti) je umrla pri Sv. Frančišku terica Jozefa Zavolovšek, kakor smo zadnjič poročali. Zgorela ji je vsa obleka, še celo obuvalo je razpadlo, le škapulir in pas tretjega reda sv. Frančiška se še opalil ni.

(Nesreča pri streljanju.) Na praznik presv. Rešnjega Telesa je v Rogatcu pekovski učencec Janez Grosek nabijal možnar. Ta pa se sproži in strel dečku odtrga na levi roki palec, kazalec in srednji prst.

(Nevihta in toča.) Dne 6. t. m. je grozen nali s točo napravil mnogo škode po vinogradih v Kostrivnici; zlasti je toča hudo oklestila vinograde na Spodnjem Sečovem in Cerovcu. Škoda se ceni na več tisoč gl.

(Bratje Čehi za Slovence.) V »Narodnih Listih« ponuja domoljubna družba, da osnujejo za Slovence Čehi višjo gimnazijo, kakor v Opavi, s češkim denarjem. Ob enem objavljajo oklic za dotično nabiranje, ki se je takoj začelo.

(Odvetniški izpit) je dne 10. junija napravil v Trstu g. dr. Anton Brumen, odvetniški kandidat na Ptuj.

(Dober želodec.) Vojak Gagarac iz Žepča v Bosni je pojedel vsled stave 36 jajc, 100 gramov olja, 100 gramov masla, kilogram kruha in izpil oko vode. Ostal je povsem zdrav in bi bil še jedel naprej, da je kaj imel.

(Strela je sedem ljudi ubila) v Prezestu na Ogerskem. Med nevihto je sedem koscev bežalo pod visoko drevo iskat zavetja. Treščilo je v drevo, in so pozneje našli nesrečneže popolnoma sežgane.

(Nevarna prazna vera.) Sodišče v Tomsku na Ruskem je obsodilo na večletni zapor 13 kmetov, ker so nekega tučca umorili. Kmetje so mislili, da je tujec poosebljena kolera in so šli s sekirami nanj ter ga razsekali na drobne kosce.

(Radi velike povodnji) med Pinczehely in Simonyternyja blizu Pečuha, ki je nastala vsled grozne nevihte, je skočil tovorni vlak iz tira. Petnajst voz je razbitih.

(Letina.) Po vseh državah se obeta dobra letina, le v Zjedinjenih državah bo letos slabše, nego sicer. Uradno se ceni, da pridela Ogerska letos 37 do 38 milijonov met. centov pšenice. Tudi rž kaže dobro, dasi jej je zima precej škodila. Ječmena in ovsu bo tudi dovolj. Ker ne bode mogla Amerika letos oskrbeti Evrope z žitom, zato se kaže, da se bo žito prav lahko prodajalo. Zlasti Rusija bo ga veliko izvozila. Že zdaj so vsi nemški trgi polni lanskega ruskega žita.

(Velikanski učinek.) katerega je povzročil velikonočni potres, pokazal se je na Bizeljskem gradu, ki je v posesti princa Roberta Windischgraetz. Odtrgal se je namreč del sprednje stene, kjer je bila grajska ura, ter padel na cesto, ki pelje v Orehek.

(Poskušen samomor.) V nedeljo zvečer po 9. uri je skočil 36letni oženjeni pleskar Karol Rakuša, doma od Ljutomera, v Gradcu v Muro; vendar ga je mestni paznik zapazil še v pravem času ter ga potegnil iz vode. Nezmerno uživanje opojnih pijač mu je zmedlo glavo.

(Hudoben otrok.) Dne 11. t. m. je zgorelo Terzi Berkovič na Bizeljskem vse poslopje z živino vred. Zapalil je njen sin iz masčevanja; mati je namreč ničvrednega otroka poprej kaznovala.

(Grozna nevihta na Gališkem) je v okraju Kolomea napravila silno škodo. V Korsovu se je zrušilo 22 gospodarskih poslopij, blizu 200 hiš pa je močno poškodovanih. Mnogo živine je ubite, toča pa je uničila vse žetve.

(Grozna kazen na Kitajskem.) Na smrt je bil obsojen človek, ki je umoril svojo ženo. Čuvali so ga noč in dan ter mu branili spati. Osmi dan je začel prositi, naj ga usmrtijo, ker ne more dalje prenašati muke. To se pa ni zgodilo, nego je moral še nadalje trpeti in še le devetnajsti dan je umrl vsled slabosti, povzročene po nespanju.

(Duhovniške spremembe.) Župnijo D. M. v Olimju je dobil č. g. Jožef Kotnik, župnik na Muti.

Fulard-svila 60 kr.

do 3 gl. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših oblicih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gl. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damast itd. (blizu 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje. 4-16

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

Loterijne številke.

Gradec 15. junija 1895:	55, 83, 21, 46, 49
Dunaj	38, 35, 69, 87, 51

Književno naznanilo in prošnja.

P. n. mladino ljubom slovenskim, zlasti pa onim gospodom, ki so povpraševali že lani po I. zvezku „Zabavne knjižnice“, tem potom uljudno naznanjam, da je rečeni snopič izišel pred kratkim v drugi, popravljeni izdaji, in da ga je zopet moči dobiti pri podpisnem izdajatelju po navadni ceni (15 kr. komad). Zajedno se obračam na tem mestu s prelepo prošnjo do vseh onih p. n. prejemnikov „Zab. knj.“, ki še do sedaj za doposlani jim 4. zvezek niso poravnali naročnine, naj blagovolijo to storiti čim najhitreje, da mi bode mogoče pokriti tiskarske troške ter mogoče preostanek poslati po potresu prizadetim v Ljubljano, kakor sem storil to tudi s čistim dohodkom III. zvezka „Zab. knj.“

Tvarina za V. zvezek je tudi že pripravljena in se bode izročil rokopis še ta mesec tiskarni.

V Središču, dne 10. junija 1895.

Anton Kosi.

učitelj in izdajatelj „Zab. knjižnice“.

Razpis.

Za oddajo zgradbe novih stranišč in nekaterih prezidavanj pri šolskem poslopju vršila se bode

javna zmanjševalna dražba

dne 30. junija 1895 popoldne ob 3. uri v tukajšnji šoli, kjer tudi dražbeni pogoji, načrt in troškovni proračun pri g. nadučitelju ležijo v pregled.

Krajni šolski svet Sv. Lovrenc na Dr. polju, dne 8. junija 1895.

2-2 Predsednik: Anton Mlakar.

Izvrstne c. kr. izklj. priv.

Škropilnice proti peronospori inženirja Živica,

katere so se splošno uvedle vled njih preprostosti, trpežnosti, lahke uporabe za vsako rejo trt itd. prodajajo, da-si so mnogo boljše, vendar po dosedanjih nizkih cenah.

Živic in družb. v Trstu.

Cenike odpošiljajo na zahtevanje franco.

Na vse c. kr. pošne urade pošiljajo popolne škropilnice franco, proti povzetju 10 gold. 10-10

Izdelujejo tudi stroje za prašenje z žveplom, neprestano delujoče stiskalnice itd.

Izborno postonjsko apno,

katere je prav mastno in se jako dobro narase, se prodaja prav po ceni v vsaki množini in vsakem času pri stalni apnenci

Jož. Švajger v Postojni. 8

Gostilno

želi vzeti nekdo na račun v takem kraju, kjer bi bilo dosti posla. Tudi trgovina se vzame na račun. Ponudbe pod F. C. poste restante Faal pri Mariboru. 5

Zahvala in priporočba.

Dne 4. junija t. l. je nastal v vesi Kadöll-u velik požar. Mi podpisani smo bili zavarovani pri društvu „Unio catholica“ po zastopniku g. Martinu Köraus-u. Društvo nam je hitro in popolnoma izplačalo našo zavarovnico. Zato se društvu in zastopniku društva g. Köraus-u presrečno zahvalimo ter najtopleje priporočamo vsem katoličanom zavarovalno društvo »Unio catholica«.

Janez Mache, l. r.

Blaž Uje, l. r.

Egidij Uje, l. r.

Jožef Wärmuth.

Resničnost potrdi občinski urad Glanegg.

B. Weiss, obč. predstojnik.

Pečat obč. Glanegg.

Cementne izdelke,

kakor plošče za tlak v vseh oblikah in barvah, stopnice, korita (kopanje) za hleve in pri studencih, podboje itd. Prevzamem kanaliziranje z svojimi cementnimi cevmi, koje izdelujem v šestih velikostih od 12—50 cm v premeru, in koje priporočam občinam in okrajnim zastopom za ceste namesto mostov.

Zlasti se priporočam prečast. duhovščini za tlakanje cerkev. V teku zadnjih štirih let sem potlakal z lastnimi cementnimi pločami farne cerkve pri Veliki Nedelji in Svetinjah pri Ormožu in Vurberku, podružnične cerkve v Zavrču in Cezanjevcih, v grajščini nemškega viteškega reda pri Veliki Nedelji in v vse novejša poslopja in vile v kopaljšči in slatini radinski, ter polagam ravnokar cementni tlak v lepo farno cerkev Ljutomerško in veliko nekdanj romarsko cerkev na Razkrižji. Nadalje imam edini pravico za politična okraja Ljutomer in Ptuj izdelovati patentovani cementni z asfaltom in katranom inpregnirani falccigel, dozdej najboljša kritba, lepa, lahka in trpežna streha.

Omenim, da izdelujem vse te stvari tudi pri moji filijali v Dravskem Središču, na železnični progi Pragerhof-Ptuj.

S spoštovanjem

Jožef Mursa

na Krapji pri Ljutomeru.

4-5

Štajarska deželna

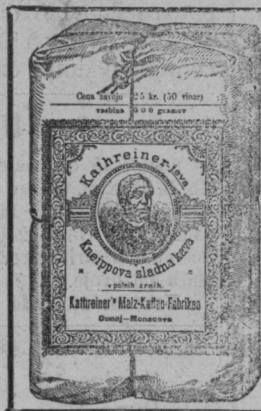
Rogaška slatina,

priporočena od najimunitniših zdravnikov.

Tempelj-izvirek najboljša svežilna pijača, posebno pri nalezljivih boleznih.

Styria-izvirek dobro zdravilo proti boleznim prebavnih organov.

Dobiva se pri deželnem slatinarstvu v Rogatcu-Slatini in pri dež. zalogi v Gradcu, Schmiedgasse. 5-10

Pozor!

Svarilo!

Varujte se,

da ne bote opeharjeni pri nakupu sladne kave. Dobičkaželjni ljudje še vedno ponarejajo Kathreinerjevo kavo, zato ne jemljite drugih ko bele izvirne zavoje z napisom

„Kathreiner“.

Kathreiner-Kneppova sladna kava je edina zdrava in okusna primes k hoboavi kavi, natočni pridelek v celih zrnih; vsaka škodljiva primes je izključena.

Za vsako faro, za vsaki poštno-uradni okraj in za vsako okolico, kjerkoli je ljudska šola, se ra zumna, spoštovana in krepostna oseba kot

opravnik in posrednik

proti ozira vrednemu postranskemu zastolniku od nekega avstrijskega finančnega zavoda prve vrste nastavlja. Ponudbe pod „III. 895“ 19-25 Gradec poste restante.

DALMATIN!

sveto pismo iz leta 1584, lep v usnje vezan izvod se proda za 35 gld. Za svojega prijatelja iz Nemšk. Štajarja posreduje F. S. Segula, župnik pri Sv. Duhu — Leutschach.

Najboljše molitvenike

v slovenskem in nemškem jeziku, različno vezane, svilenat papir v 80 barvah, bliščeč papir eno- in dvobarven, zlat papir gladek in stiskan, cvetlični listi in drugi deli umetnih cvetlic, manchete za cvetlice in papir s čipkami priporoča na izbiro po nizki ceni 10-37

Andrej Platzer,
(prej Edo Ferlic)
gosposke ulice št. 3,
v Mariboru.

Rake!

popolnoma žive, vsak dan na novo nalovljene razpošilja pod jamstvom en jerbašček s povzetjem poštnine in colnine prosto

40 kom. velikane I. vrste . . . . . gld. 5:40
60 " velikanov . . . . . " 4:30
100 " za juho . . . . . " 3:40

B. HALLER,
Stanislav št. 16 v Galiciji. 3-10

Opekarna v Razvanju

daje naznanje, da se pri njej od 15. t. m. za naprej opek za zid in streho v vsakem številu, in po nizki ceni dobi.

Občinstvo se posebno opozarja na nove strešnike.

Roba je po izreku zvedencev in stavbin-skih mojstrov izvrstna.

Posestnika opekarne 3-3

Candolini in Šunko.

Hiša z mežnarijo na lepem prostoru tik farne cerkve, pripravna za vsako obrt tudi za krcjača in za malo kramarijo se takoj da v najem. Naslov: F. Ž. poste restante, Maribor. 1-3

Posestvo

pri Št. Juriju na Pesnici se z letošnjimi pridelki in s pohištvom vred pod lahkimi pogoji po ceni proda. 13 oralov je lepega gozda, 7 or. sadnega vrta, 7 or. travnika in njiv in 5 or. vinograda. 2-3

Jož. Fistravec, Maribor, Wielandplatz.

Dobro vino

belo ali rudeče, po gld. 15:50, 17.—, in 19.— po 100 litrov na tukajšnji kolodvor postavljeno, prodaja v množini nad 50 litrov, ter se v obile naročbe toplo priporoča

Kranjska vinarna v Ljubljani

Slonove ulice 52. 1-5

Oelz-ova kava,

je najmočnejša in najzdravjša primes h kavi. Dobiva se v vsaki prodajalnici.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Schutzmarke.

Za želodec:

Marijinceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabašanji, skaženem želodcu. — Skatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odrasčene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Redilna štura za živino za notranjo potrebo pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gld.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju nog, otrpnenji v boku, v križu itd., s kratka pri vnanjih boleznih in hibah. — Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., pet steklenic z rabilnim navodom vred le 4 gld.

Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 22-24

Oznanilo.

Dne 7. julija 1895 se bo vršila ob 11. uri predpoldne minuendo-dražba zaradi zidanja nove dvorazredne šole na Kalobji blizu Celja. Stroški so nastavljeni na 10.212 gld. 73 kr. Kdor se vdeleži dražbe, mora 10% od tega zneska kot vadij položiti. Prospekti in pogoji se lahko uvidijo pri šolskem vodstvu na Kalobji.

Krajni šolski svet v Kalobji, 13. jun. 1895.

Načelstvo.

Lepa hiša.

Naznanjam, da v najem dam ali pa prodam hišo, ki je v sredi trga Vranskega tik velike ceste, blizu farne cerkve. Hiša je sposobna za krēmo ali kramarijo, zraven hiše je tudi vrtec in hlev. Cenjujem za 2800 gld. Kdor želi kupiti ali v najem vzeti, prosim, da se mi v 14 dneh naznani.

Blaž Kumer,
posestnik na Vranskem.

Lepo posestvo

v obsegu 15 oralov njiv, travnikov in gozdov se prodaja. Več pové g. **Ivan Apat** na Vranskem.

Darila za birmance!

Z gotovim jamstvom po najnižji ceni priporoča **Teodor Fehrenbach** prej **Ferd. Dietinger**, velika zaloga le dobrih ur, žlahtnih kamenov, zlata, srebra in optičnih reči, v **Mariboru, gosposke ulice št. 26.**

niklaste ure 3, 4, 5 gld. in več
srebrne remontoir za gospé 6,
7, 8 gld. in več
za gospode 5,
6, 7, 8 gld. in več
zlate " za gospé 12, 15,
17, 20 gld. in več
" " za gospode 22,
25, 30 gld. in več
srebrne verižice 2 gld. in več
zlate " 10 " "
" uhane 1, 2, 3 " "
" križce 1, 2, 3 " "
" kopče 2, 3, 4 " "
" prstane 1'50, 2, 3, 4 gld.
1-3 in več.

Darila za birmance!

Jamstvo dve leti. Nizke cene. Tvrđka obstoji 33 let. 2-3

Mihael Hger, urar, zlatar in srebrnar v **Mariboru, poštna ulica št. 1**, priporoča: niklaste ure po 2'50, 3, 4, 5, 6 gld. in več, srebrne remontoir za gospé 5'50, 6, 7, 8, 9 gld. in več
" " " gospode 4'50, 5, 6, 7, 8 gld. in več
zlate remontoir za gospé 11, 12, 14, 16, 18 gld. in več
" " " gospode 20, 24, 26 gld. in več
srebrne verižice . . . . . gld. 1'80 in več
zlate " . . . . . " 8—
" uhane . . . . . 1, 2, 3 gld.
" križce . . . . . 1, 2, 3 "
" kopče . . . . . 2, 3, 4 "
" prstane . 1'50, 2, 3, 4 gld. in več.

Učenec se takoj sprejme.

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Naznanilo.

Na štajarski deželni kmetijski šoli v **Grottenhofu pri Gradcu** se odda začetkom šolskega leta 1895/96, t. j. od 15. septembra 1895 več **deželnih brezplačnih mest.**

Namen te šole je dalnja odgoja **sinov štajarskih gospodarjev** na podlagi v ljudski šoli pridobljenih znanostij.

Vsak odgojenec mora **dve leti** in ako nima potrebnih znanostij, **tri leta** biti na zavodu, dobi tam stanovanje in navadno hrano in se mora poduka in vseh kmetijskih del udeležiti. Za obleko in šolske reči mora vsak sam skrbeti.

Učenci morajo biti ob času vstopa v zavod najmanj **16 let** stari, krepkega in zdravega telesa, npravni in morajo dopričati, da so iz ljudske šole odpuščeni in zastopijo navadna kmetijska dela.

Prošnjiki za ta mesta naj izročijo svoje prošnje s krstnim in domovinskim listom, spričevalom o zdravju in cepljenji koz, o nravi in s šolskim spričevalom, kakor tudi z izkazom predstojnika o premoženju, ravnatelju deželne kmetijske šole, vsaj **do 15. julija 1895 osebno** in naj se pred njim podvržejo skušnji o znanostih v ljudski šoli pridobljenih.

Gradec, 6. junija 1895.

Od štaj. dež. odbora.

Črez 2000 komadov je v rabi!

Nobena popravila!

Znano izvrstne
Ljutomerske škropilnice
proti peronospori
naj se izvolijo naročiti naravnost pri
A. Huber-ju
v **Ljutomeru.**

Cena za eden komad:

z leseno puto . . . . . **fl. 10—**
s kuferno puto . . . . . „ **14—**

Za otovorjenje škropilnic s kuferno puto se računani **30 kr.**, z leseno puto —

Pošilja se **franco** (Poština brezplačno) do vsake pošte avstr. ogerske države. 5-5

Velika stalnost!

Veliko potrdil izvrstne rabljivosti!

V zalogi **tiskarne sv. Cirila v Mariboru** se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„**DUHOVNI VRTEC**“

v **V. natisu.**

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 250 straneh še poduk za sveto birmo in 169 svetih pesmi: velja nevezan s podobo vred **32 kr.**, v usnje vezan z zlatim obrezkom **85 kr.**, v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo **95 kr.**

Sv. birma,

Poduk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v **II. natisu.**

1 kom. velja 10 kr., 10 kom. 90 kr. in 100 kom. 8 gld.